

Millest kõnelevad puud Tõrukese õues?

Peo juht Heli, kes kannab Tõru kostüümi.

Lapsed istuvad saali põrandal koos õpetajatega pereti maas.

Peo juht sätib lapsed kohtadele.

Puuraidur – Kersti

Heli: Vanasti oli maa paljas ja lage. Nii oli see ka Tõrukese õues. Tuuled lõõtsusid ja kusagil ei olnud varju. Ühel päeval võttis tuul kätte ja külvas kogu maa seemneid täis. Ja et need olid puude seemned, tärkas varsti üle maa tihe mets. Seal kasvasid tammed, vahtrad, kuused, männid, kased, pähkli- ja pärnapuud, pihlakad, kastanid ning kraavi kaldal laiutas tihe pajuvõsa. *(vastavalt puu nimetusele tõuseb igast rühmast püsti õpetaja, kes kannab rühma sümbolikaga vilditud peakatet.)*

Ühel päeval otsustas metsa minna puuraidur.

Puuraidur: Oh, ma vaene mees. Olen nii tõbine ja vilets, nohu ja kõha vaevavad mind ja tarekene on ka külmaks läinud. Pidin haigusest hoolimata metsa tulema, et puid raiuda ja ahju kütta. Noh, valime siis aga puu välja. *Valib välja 2 tammepuud. (1. ja 11. rühma õpetajad)*

Nii, need peaksidki sobima. *(tahab hakata raiuma)*

Tammepuud: Kulla pai puuraidur, ära meid küll maha raiu. Me alles nii elujõulised, hulk lapsi alles kasvamas.

(näitavad oma rühma lapsi)

Puuraidur: Teie lastest on kahju küll, nendest kasvavad kindlasti suured ja võimsad tammed, oma metsa uhkus. Hea küll, kasvage edasi, siin ju teisi puid küll.

Tammepuud: Ja, halasta meile! Me kingime sulle tänutäheks tammetõrusid.

Puuraidur: Aitäh, aitäh! Aga mida niisugustega teha? Süüa need vist küll ei kõlba?

Tammepuud: Metssigadele maitsevad need küll hästi ja inimestele kõlbab nendest kohvi teha. Aga kõige suuremat rõõmu tunnevad nendest lapsed- nemad meisterdavad tõrudest igasuguseid figureid.

Puuraidur: Hea küll, poetan need taskupõhja ja viin koju lastele mängida. Aga võtame siis õige selle puu. On teine küll niisugune peenike ja vilets, aga külma ehk peletab ikka kambrist minema.

Paju: Pea, pea, kulla mees! Meist sa nüüd ahju sooja küll ei saa. Meie oleme hoopis nii sitked ja visad, et inimesed meist igasuguseid ilusaid ja vajalikke asju punuvad. Ja varakevadel rõõmustame kõiki pehmete valgete urbadega.

Lapsed loevad luuletuse „Pajuurvad“ / M. Veetamm

Pajuurvad, pajuurvad,

*Pooldi rõõmsad, pooldi kurvad –
on ju alles tali.*

*Hanged alles meelitavad,
suuskadele keelitavad,
külmgi vahel vali.*

*Aga pehmed valged tibud –
kinni alles mahlakibud –
pilgutavad silma;*

tupe kaenlas kükitades,

*kaelakesi kikitades
uudistavad ilma.*

*Kas ehk päike, kas ehk päike
kõrgemaks ei tõsta käike
alustades vastset reisi,
et võiks juba pakatada,
pakatada, nakatada
kõiki, kõiki, kõiki teisi*

Paju: Jäta meid elama! Võta kingiks see korv, mis on pajuvitstest pununud. Saad seda mitmeks otstarbeks tarvitada.

Puuraidur: Olgu pealegi, oskasite nii ilusasti paluda. Aitäh ilusa korvi eest!
(puuraidur jõuab vahtrapuuni)

No see puu peaks nüüd küll sobima. Siit saab päris mitu päeva ahju kütta.

Vahtrapuu: Pai peremees, jäta mind ellu. Ma olen alles täies jõus ja õitsev, pean linnukestele varju andma, et nad minu okste peal laulaks. Kust rahvas kaunist linnulaulu kuuleks, kui linnud minu maharaiumise pärast meie maalt ära põgeneksid.

Lapsed laulavad:
*Tii-tii-tihane,
Vaa-vaa-varblane,
lendas üle oa-aia,
kargas üle kapsaia,
üle metsa vurr!*

Puuraidur: Tegite mu meele nii rõõmsaks ja lahedaks. Kasvage ja laulge inimeste rõõmuks edasi!

Vahtrapuu: Aitäh Sulle! Võta tänutäheks maitsvat vahtramahla, see kosutab sind.

Puuraidur: Olgu nii. Näh, kulubki korv marjaks ära.

(läheb päklikpuu juurde)

Vaatame siis seda puud. Eks ta veidi äbarik ole, pole seda jämedust, aga ega vaesel ajal saa nõudlik olla.

Pähklipuu: Kuula, me ütleme sulle mõistatuse, siis saad teada, kes me oleme.

Mõista, mõista, mis see on?

Kasvab tuule tuhinas,

kasvab metsa kahinas.

üleval kõrgel, umbses hoones? (puuraidur mõistatab)

Pähklipuu: Kas kuulsid nüüd? Kes siis päklikpuud maha raiub. Pähklipuu kasvatab maitsvaid pähkleid, milleta oravad kuidagi talve üle ei ela ja inimestele maitsevad need ka. Ära raiu mind ja ma puistame su korvi tänutäheks maitsvaid pähkleid.

Puuraidur: Ohhoo! Neid on küll mõnus õhtul kodus krõbistada. Aitäh, aitäh, kasvage aga rõõmsalt edasi!

See on ju kõik tore, aga ahju pole ma ikkagi ühtki pilbast saanud. Aga siin on nüüd küll üks päris suur puu, on nii pikkust kui laiust. No viimaks saan omale parasjagu küttepuid.

Kastanipuu: Oota, ära raiu mind maha! Minust on inimestele palju kasu. Ja kuidas veel lastel meeldib kastanimunadest loomi meisterdada!

Lapsed loevad:
*Suvi läks ja sügis tuli,
vahtra ladvas süttis tuli.
Haavad aias punasid,
kastan täis on munasid.
Munadest sai terve mere
loomi lasteaiapere.*

Kastanipuu: Anname sulle kaasa kastanimuna, seda endaga taskus kandes saadab sind tervis ja õnn.

(puuraidur jõuab pärnapuu juurde)

Puuraidur: Olgu mis on, selle puu ma võtan.

Pärnapuu: Kulla mees, ära mind võta! Ma olen parajasti õites, kas tunned, milline joobnustav lõhn siin heljub. Ma pean palju väikseid putukaid oma nektariga toitma. Ütle, kust muidu mesilased mett saaksid korjata.. Ja väga kasulik on ka pärnaõietee.

Lapsed loevad:

Pärn õitseb, õitseb kohinal.

Ta õites tööl on nohinal

musttuhat kollast mesilast

ja neli helepruuni last.

Saab õisi täis nii kott kui korv

ja meega täitub kärjekorv.

Suur lõhnav puu teeb summ-summ-summ,

mee järgi õhkub lastesumm.

Nüüd sügis tuleb gripita-

ei nende kurgud kipita,

kes söövad pärnaõiemett,

kes joovad pärnaõievett.

Morn nohu kükib põõsa all,

meel kohutavalt kurb on tal:

„Pean kaugemale reisima –

võin haigeks teha teisi ma,

kuid kättesaamatud on need,

kes joovad pärnaõieteed... “

Puuraidur: Siin on tõesti nii magus lõhn. Niisugust kaunist ja kasulikku puud on kahju maha raiuda küll.

Pärnapuu: Sa oled tore ja lahke mees, süda on sul õige koha peal. Siin sulle tänutäheks kotike pärnaõitega. Sellest keeda kodus teed ja külmetus on nagu peoga pühitud.

Puuraidur: Ole sa tänatud, see kulub mulle ära küll. Lähen siis järgmist puud otsima.
(*jõuab pihlaka juurde*)

Nii, selle puu ma võtan. Olen nii kaua metsa mööda kõndinud, jalg juba väsimusest tõnts.

Pihlakas: Jäta mind elama! Vaata, milliseid uhkeid marjakobaraid ma kannan, need peavad sügisel ja talvel lindudele toitu andma. Mis neist vaestest peab saama, kui mind maha raiutakse. Võta sina ka peotäis marju, need annavad sulle jõudu ja sa jaksad jälle edasi minna.

Puuraidur: Need marjad on veidi kibedad, aga süön vist ikka ära. Pihlakas ju ütles, et need annavad jõudu. (nosib marju). Mis seal eemal valendab? Paistab üks ilus sirge ja valge tüvega puu. Mis puu see nüüd olla võiks?

*Lapsed laulavad: Kase lehed õrnalt silitavad mind,
kase tüvi valge, rahustab ka sind!*

Puuraidur: Sinu ma võtan nüüd küll endaga kaasa. Hirmus külm juba ja tahaks juba koju minna.

Kask: Ära sa mind küll maha raiu. Minu okstest saab teha hea saunaviha ning sellega saunalaval külma kontidest välja sopsutada. Võta ja proovi, kui koju jõuad. (*kingivad saunaviha*)

Puuraidur: Aitüma-aitüma, proovin järele! No kui lehtpuudega ei ole õnne, lähen siis okaspuude juurde.

*Laul „Männid“ O. Arder
Männid on kõverad, männid on sirged.
Männid on madalad, männid on kõrged.
Ref.: Männipuu viljaks on teadagi käbi,
potsti - ja ongi mu lauluke läbi
Männipuu viljaks on teadagi käbi,
potsti - ja ongi mu lauluke läbi*

Mänd: Jäta mind elama! Ma olen alles noor ja tugev, pean metsas ühtelugu haljendama. Kahju oleks, kui mind maha raiutakse.

Puuraidur: Jah, ilus oled sa tõesti, aga mul ei jää midagi üle. Tares pole puutikkugi, tuba külm ja lapsed ootavad, et ma puudega koju läheks. Kahju, aga midagi pole parata.

Mänd: Oota, kulla mees. Kutsun sõber kuuse appi, äkki nuputame midagi koos välja.

Puuraidur: Otsustage siis pealegi, kumba ma võtan.

Kuusk: Mina ka alles noor ja täies elujõus, pean rahvale iluks suvel ja talvel haljendama. Kuid pakuksime sulle ahju kütteks oma käbisid. Need juba head kuivad, seemned kõik tuulega uude kasvukohta lennanud ja ka oravad on juba kõhud täis süönud, neid võta kohe niipalju kui tahad.

Puuraidur: Olge te tuhandest tänatud! Mina saan tare soojaks kütta ja sain veel hulga ande kaasagi. Lähengi nüüd koju pärnaõieteed keetma ja sauna kütma.

Heli: Niimoodi lõppeski lugu puuraidurist. Kõige tähtsam, et kõik puud jäid edasi meie õuele kasvama. Puud ja põõsad, lilled ja rohud tahavad samuti nagu meiegi suureks sirguda ja oma iluga ning kasulikkusega meid rõõmustada. Juba vanad eestlased pidasid puid ja loomi oma vendadeks. Mets andis katet ja toitu ja peidupaigagi. Mets oli alati oma ning iga puuga suheldi omamoodi. Mets on kui suur pere, kus omavahel elavad tihedas seoses puud, taimed, loomad, linnud ja putukad. Metsal on meie jaoks raviv ja rahustav toime. Hoidkem koos igat puud ja putukat nii, nagu ühes suures pereski üksteist hoitakse!

Stsenaariumi kirjutas Tiiu Korts